

Examenul de bacalaureat național 2020

Proba E, d)

FIZICĂ

Filiera tehnologică – profilul tehnic și profilul resurse naturale și protecția mediului

- Sunt obligatorii toate subiectele din două arii tematice dintre cele patru prevăzute de programă, adică: A. MECANICĂ, B. ELEMENTE DE TERMODINAMICĂ, C. PRODUCEREA ȘI UTILIZAREA CURENTULUI CONTINUU, D. OPTICĂ
- Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.

A. MECHANIKA

11-es teszt

Adott a gravitációs gyorsulás értéke $g = 10\text{m/s}^2$

I. Az 1-5 kérdésekre írjátok a válaszlapra a helyes válasz betűjelét.

(15 pont)

1. A mechanikai teljesítmény mértékegysége S.I. mértékrendszerben:

- a. W   b. CP   c. J   d. P   (3p)

2. Egy teherautó útjának felét $v_1 = 60\text{km/h}$ sebességgel teszi meg, a maradék utat pedig $v_2 = 40\text{km/h}$ sebességgel. A teherautó átlagsebessége a teljes megtett úton:

- a. 45km/h   b. 48km/h   c. 50km/h   d. 55km/h   (3p)

3. A sebességvektor iránya:

a. megegyezik a gyorsulásvektor irányával, függetlenül az anyagi pont pályájának alakjától

b. változik, akkor, ha az anyagi pont pályája görbe alakú

c. változik, akkor, ha a megfigyelőtől távolodó anyagi pont pályája egyenes

d. mindig megegyezik az eredő erő irányával

(3p)

4. Egy rugóra, mindkét végén ellentétes irányban, egyenként 10N nagyságú erő hat. A rugó megnyúlása 2 cm.

A rugóállandó értéke ebben az esetben:

- a. 20N/m   b. 200N/m   c. 500N/m   d. 1000N/m   (3p)

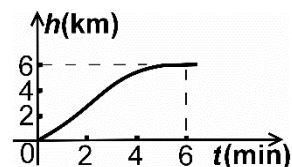
5. Egy $m = 20\text{ t}$ tömegű repülő repülési magassága a mellékelt grafikon szerint változik az idő függvényében. A felszállástól számított első $\Delta t = 6\text{ min}$ alatt, a repülő helyzeti energiájának változása a Föld gravitációs terében körülbelül:

a. 10^5 kJ

b. 3,0kJ

c. 72MJ

d. 1,2GJ

(3p)

II. Oldjátok meg a következő feladatot:

(15 pont)

Egy $m_1 = 400\text{ g}$ tömegű téglatest alakú tárgy szabadon csúszik, egy a vízszintessel $\alpha = 30^\circ$ szöget alkotó

lejtőn lefele. A test és a lejtő közti csúszó súrlódási együttható értéke $\mu_1 = 0,29 \left(\cong \frac{\sqrt{3}}{6} \right)$.

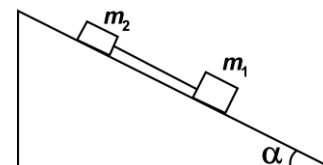
a. Ábrázoljátok a testre, a lejtőn való mozgás során ható erőket.

b. Számoljátok ki a súly $\vec{G}_p$ és $\vec{G}_n$, a lejtő síkjával párhuzamos és arra merőleges összetevőit.

c. Számoljátok ki a test gyorsulását.

d. Egy nyújthatatlan, elhanyagolható tömegű fonál segítségével az m_1 testet egy másik $m_2 = 100\text{ g}$, tömegű téglatesthez kötik, amint az a mellékelt ábrán láthatjuk. A csúszó súrlódási együttható értéke az m_2 tömegű test és a lejtő

között $\mu_2 = 0,58 \left(\cong \frac{\sqrt{3}}{3} \right)$. Határozzuk meg a fonálban levő feszítő erő értékét a

lejtőn való mozgás során.

III. Oldjátok meg a következő feladatot:

(15 pont)

Egy $m = 10\text{ kg}$ tömegű testet a jég vízszintes felületén megtaszítjuk. A test mozgási energiája $E_c = 80\text{ J}$. A súrlódási erő hatására a test $d = 20\text{ m}$ távolság megtétele után megáll. A csúszó súrlódási együttható értéke állandó. Számítsátok ki:

a. a test kezdeti sebességét;

b. a súrlódási erő által, a test megállásáig végzett mechanikai munkát;

c. a súrlódási erő nagyságát;

d. az időintervallumot, amely szükséges a d távolság megtételéhez.

Examenul de bacalaureat național 2020

Proba E, d)

FIZICĂ

Filiera tehnologică – profilul tehnic și profilul resurse naturale și protecția mediului

- Sunt obligatorii toate subiectele din două arii tematice dintre cele patru prevăzute de programă, adică: A. MECANICĂ, B. ELEMENTE DE TERMODINAMICĂ, C. PRODUCEREA ȘI UTILIZAREA CURENTULUI CONTINUU, D. OPTICĂ
- Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.

B. A TERMODINAMIKA ELEMEI

11-es teszt

Adott az Avogadro féle szám $N_A = 6,02 \cdot 10^{23} \text{ mol}^{-1}$, az egyetemes gázállandó $R = 8,31 \frac{\text{J}}{\text{mol} \cdot \text{K}}$. Az ideális gáz

paraméterei között, egy adott állapotban, a következő összefüggés létezik: $p \cdot V = \nu RT$.

I. Az 1-5 kérdésekre írjátok a válaszlapra a helyes válasz betűjelét.

(15 pont)

1. Az S.I mértérendszerben használt jelöléseket alkalmazva, a hőkapacitás mértékegysége:

- a. $\frac{\text{J}}{\text{kg} \cdot \text{K}}$ b. $\frac{\text{J}}{\text{kg} \cdot \text{mol}}$ c. $\frac{\text{J}}{\text{mol} \cdot \text{K}}$ d. $\frac{\text{J}}{\text{K}}$ **(3p)**

2. Az Otto motor működésének melyik ütemében végződik mechanikai munka:

- a. szívás   b. összenyomás   c. gyújtás és kitágulás   d. kipufogás   **(3p)**

3. Egy test S.I.-ben kifejezett hőmérséklet változása (ΔT) és Celsius fokban vett hőmérséklet változása (Δt) között a következő összefüggés érvényes:

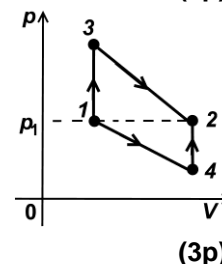
- a. $\Delta T = \Delta t$ b. $\Delta T = \Delta t + 273,15$ c. $\Delta T = \Delta t - 273,15$ d. $\Delta T = \frac{\Delta t}{273,15}$ **(3p)**

4. Adott mennyiségű ideális gáz nyomása 20%-al csökkent, amíg a hőmérséklete állandó maradt. Ezen termodinamikai folyamat alatt a gáz térfogata:

- a. 20%-al nőtt   b. 25%-al nőtt   c. 20%-al csökkent   d. 25% -al csökkent   **(3p)**

5. Egy mol ideális gáz az 1-el jelölt kezdeti állapotból a 2-el jelölt ugyanakkora nyomású $p_1 = p_2$, végső állapotba került, az $1 \rightarrow 3 \rightarrow 2$, vagy az $1 \rightarrow 4 \rightarrow 2$ állapotváltozások során, amint azt a mellékelt ábrán láthatjuk. A belső energia változása:

- a. nagyobb az $1 \rightarrow 3 \rightarrow 2$ állapotváltozásban
b. nagyobb az $1 \rightarrow 4 \rightarrow 2$ állapotváltozásban
c. kisebb az $1 \rightarrow 3 \rightarrow 2$ állapotváltozásban
d. ugyanakkora mindkét esetben.

II. Oldjátok meg a következő feladatot:

(15 pont)

Egy merev falú palack térfogata $V = 33,24 \text{ L}$. A palackba $m_1 = 56 \text{ g}$ tömegű, ideális gáznak tekintett nitrogént zártak, $T = 300 \text{ K}$ hőmérsékleten. A nitrogén móltömege $\mu_1 = 28 \frac{\text{g}}{\text{mol}}$.

- a. Számítsátok ki a nitrogén anyagmennyiségét a palackban.
b. Határozzátok meg a nitrogén nyomását a palackban.
c. Számítsátok ki a nitrogén molekulák számát a palackban.
d. A palackban levő nitrogént összekeverjük $m_2 = 24 \text{ g}$ tömegű héliummal $\left(\mu_2 = 4 \cdot 10^{-3} \frac{\text{kg}}{\text{mol}} \right)$. Számítsátok

ki a kapott keverék móltömegét.

III. Oldjátok meg a következő feladatot:

(15 pont)

Egy vízszintes hengerben, ideális, kétatomos gáz található súrlódásmentesen mozgó, jól illeszkedő dugattyúval bezárva. Amikor a dugattyú egyensúlyban van, a gáz által elfoglalt térfogat $V_1 = 0,5 \text{ L}$, a gáz nyomása pedig $p_1 = 10^5 \text{ Pa}$. A dugattyú szabadon mozoghat és a gázt lassan felmelegítjük a 2-es állapotig, amelyben a térfogata $V_2 = 2V_1$. Azután a gázt egy izoterm állapotváltozásnak vetjük alá, amely végén a térfogat $V_3 = 6V_1$ értékű lesz. A gáz izochor mólhője $C_V = \frac{5}{2} R$. Tekintsétek úgy, hogy $\ln 3 \cong 1,1$.

- a. Ábrázoljátok grafikusán a termodinamikai folyamatot $p - V$ koordinátákban.
b. Számítsátok ki a gáz belső energiáját a végső állapotban.
c. Számítsátok ki az izoterm átalakulás során a gáz által végzett mechanikai munkát.
d. Számítsátok ki a gáz által a környezettel cserélt hőmennyiséget a két állapotváltozás során.

Examenul de bacalaureat național 2020

Proba E, d)

FIZICĂ

Filiera tehnologică – profilul tehnic și profilul resurse naturale și protecția mediului

- Sunt obligatorii toate subiectele din două arii tematice dintre cele patru prevăzute de programă, adică: A. MECANICĂ, B. ELEMENTE DE TERMODINAMICĂ, C. PRODUCEREA ȘI UTILIZAREA CURENTULUI CONTINUU, D. OPTICĂ
- Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.

C. AZ EGYENÁRAM ELŐÁLLÍTÁSA ÉS FELHASZNÁLÁSA

11-es teszt

Adott az elemi elektromos töltés értéke: $e = 1,6 \cdot 10^{-19} \text{ C}$

I. Az 1-5 kérdésekre írjátok a válaszlapra a helyes válasz betűjelét.

(15 pont)

1. A S.I.-ben használt mértékegység jelöléseket használva, a fajlagos ellenállás mértékegysége a következő:

- a. $\text{A} \cdot \text{m}^{-1}$ b. $\Omega \cdot \text{m}^{-1}$ c. $\text{J} \cdot \text{m}$ d. $\Omega \cdot \text{m}$ (3p)

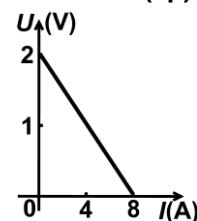
2. Egy fémvezető fajlagos ellenállása 0°C -on ρ_0 , az ellenállás anyagának hőfoktényezője pedig α . A vezető fajlagos ellenállását t hőmérsékleten a következő összefüggés adja meg:

- a. $\rho = \frac{\rho_0}{1 + \alpha t}$ b. $\rho = \rho_0 \alpha t$ c. $\rho = \rho_0(1 - \alpha t)$ d. $\rho = \rho_0(1 + \alpha t)$ (3p)

3. Egy vezető keresztmetszetén áthaladó állandó erősségű elektromos áram $5,0 \text{ C}$ nagyságú töltést szállít 10 s idő alatt. Az áramerősség értéke:

- a. $0,5 \text{ A}$ b. $1,0 \text{ A}$ c. $2,0 \text{ A}$ d. 50 A (3p)

4. Egy E elektromotoros feszültségű és r belső ellenállású áramforrás sarkaira reosztátot kötünk. A mellékelt grafikonon az áramforrás sarkain mért kapcsolófeszültség látható az áramkörön áthaladó áramerősség függvényében. Amikor a reosztát ellenállása egyenlő az áramforrás belső ellenállásával, az áramerősség értéke az áramkörben a következő:

- a. 2 A
b. 4 A
c. 6 A
d. 8 A

(3p)

5. Két R és $5R$ nagyságú ellenállás soros és párhuzamos kapcsolása esetén az eredő ellenállások aránya:

- a. $1,2$ b. $6,0$ c. $7,2$ d. 36 (3p)

II. Oldjátok meg a következő feladatot:

(15 pont)

A mellékelt ábrán látható elektromos áramkörben ismertek: $E_1 = E_2 = 18 \text{ V}$,

$R_1 = 2,0 \Omega$, $R_2 = 3,0 \Omega$, $R_3 = 2,7 \Omega$, $r_1 = 1,0 \Omega$, $r_2 = 1,5 \Omega$.

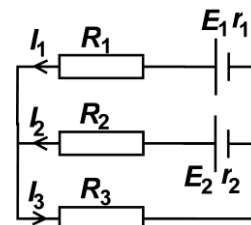
a. Írjátok fel Kirchhoff törvényeit erre az áramkörre alkalmazva.

b. Számítsátok ki az I_2 áramerősség értékét.

c. Számítsátok ki az R_3 ellenállás sarkain mért feszültséget, ha a rajta átfolyó áramerősség értéke $I_3 = 4 \text{ A}$.

d. Határozzátok meg az E_1 elektromotoros feszültségű áramforrás sarkaira kapcsolt

az ideális voltmérő ($R_V \rightarrow \infty$) által mutatott feszültségértéket, ha az áramerősség az áramforráson $I_1 = 2,4 \text{ A}$.

III. Oldjátok meg a következő feladatot:

(15 pont)

Egy E állandó elektromotoros feszültségű és r belső ellenállású áramforrás sarkaira, szerre két ellenállást kötünk, ezek értékei R_1 , illetve $R_2 = 2 \Omega$. Amikor az R_1 ellenállást kötjük az áramkörbe az áramerősség értéke $I_1 = 3 \text{ A}$ az áramkör hatásfoka pedig $\eta_1 = 50\%$. Amikor az R_2 ellenállását kötjük az áramkörbe, a hatásfok értéke $\eta_2 = 0,33\% (\cong 1/3)$.

a. Számítsátok ki az áramforrás belső ellenállását.

b. Határozzátok meg az áramforrás elektromotoros feszültségét.

c. Számítsátok ki az R_2 ellenálláson a teljesítményt

d. Az áramforrás sarkaira párhuzamosan kötjük a két ellenállást. Számítsátok ki az ellenállások által $\Delta t = 1 \text{ min}$ idő alatt kibocsátott energiát

Examenul de bacalaureat național 2020

Proba E, d)

FIZICĂ

Filiera tehnologică – profilul tehnic și profilul resurse naturale și protecția mediului

- Sunt obligatorii toate subiectele din două arii tematice dintre cele patru prevăzute de programă, adică: A. MECANICĂ, B. ELEMENTE DE TERMODINAMICĂ, C. PRODUCEREA ȘI UTILIZAREA CURENTULUI CONTINUU, D. OPTICĂ
- Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.

D. OPTIKA

11-es teszt

Ismertek: a fény sebessége légüres térben $c = 3 \cdot 10^8$ m/s, a Planck állandó $h = 6,6 \cdot 10^{-34}$ J · s.

I. Az 1-5 kérdésekre írjátok a válaszlapra a helyes válasz betűjelét. (15 pont)

1. A gyűjtőlencse által a látszólagos tárgyról alkotott kép:

- a. valós, nagyított, és fordított állású
- b. valós, kicsinyített, egyenes állású
- c. látszólagos, nagyított, egyenes állású
- d. látszólagos, kicsinyített, egyenes állású

(3p)

2. Két f_1 és f_2 fókusz távolságú lencse illesztett lencserendszert alkot. A rendszer eredő fókusz távolsága:

- a. $f = f_1 + f_2$
- b. $f = \frac{2f_1f_2}{f_1 + f_2}$
- c. $f = \frac{f_1f_2}{f_1 + f_2}$
- d. $f = \frac{f_1 + f_2}{2}$

(3p)

3. Két párhuzamos (A és B) síktükör közé egy kis méretű fényforrást teszünk. A fényforrás és az A tükör közti távolság 10 cm. A két tükör között a távolság értéke 30 cm. Az A tükörben a fényforrásról alkotott első és második kép közötti távolság nagysága:

- a. 5 cm
- b. 10 cm
- c. 20 cm
- d. 40 cm

(3p)

4. Egy fénysugár levegőből ($n_{\text{aer}} \cong 1$) egy $n = 1,73 \cong \sqrt{3}$ törésmutatójú optikai közegbe esik 60° -os beesési szög alatt. A megtört és visszavert sugár közötti szög értéke:

- a. 25°
- b. 30°
- c. 45°
- d. 90°

(3p)

5. Két $C_1 = 20\text{m}^{-1}$, illetve $C_2 = 10\text{m}^{-1}$ törőképességű lencse, centrált optikai rendszert alkot. Egy fénynyaláb, amely párhuzamosan esett a lencserendszerre, ugyancsak párhuzamosan lép ki ebből. A lencsék közti távolság:

- a. 10 cm
- b. 15 cm
- c. 30 cm
- d. 60 cm

(3p)

II. Oldjátok meg a következő feladatot: (15 pont)

Egy 3,0cm magasságú tárgyat egy $f = 20\text{cm}$ .fókusz távolságú, vékony gyűjtőlencse optikai főtengelyére helyezünk. Egy ernyőn a tárgynál ötször nagyobb képet kapunk. Számítsátok ki:

- a. a lencse törőképességét;
- b. a tárgy távolságát a lencséhez képest;
- c. a tárgy és az ernyő közti távolságot, amelyen a képet megkaptuk.
- d. Szerkesszétek meg a képet a lencsében, ha a tárgy a feladatban leírt módon van elhelyezve.

III. Oldjátok meg a következő feladatot: (15 pont)

Egy henger alakú, elég nagy átmérőjű edény, $h = 16\text{cm}$, magasságú, $n = \frac{4}{3}$. törésmutatójú átlátszó

folyadékkal van megtöltve. Az edény alján kis méretű fényforrás található. Egy fénysugár, amely ebből a fényforrásból származik, a folyadék felszínére a függőlegeshez képest i beesési szög alatt érkezik. Megfigyelhető, hogy egy része a fénynek visszaverődik, egy része pedig megtörik. Ismerve, hogy $i \cong 37^\circ$ ($\sin i = 0,6$; $\cos i = 0,8$)

- a. Rajzoljátok le a sugarak menetét a két közegben.
- b. Számítsátok ki a függőlegeshez képest mért szöget, amely alatt a fénysugár kilép a levegőbe ($n_{\text{aer}} = 1$).
- c. Határozzátok meg fényforráshoz képest mért távolságot, ahol a visszavert fénysugár megéri az edény alját.
- d. Számítsátok ki a beesési szög szinuszának értékét, amelyre a folyadék felszínére érkező fénysugár a fénytörés után a felszínhez képest érintőlegesen halad tovább.